

کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه

از بدو تأسیس دانشگاه تهران در سال ۱۳۱۳، وظیفه تأمین منابع علمی پزشکی به عهده کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران بود. با تفکیک دانشگاه علوم پزشکی تهران از دانشگاه تهران، کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه علوم پزشکی تهران تأسیس و با توجه به پراکندگی و بعد مسافت کتابخانه‌های واحدهای تابعه، سیستم مدیریت نیمه متمرکز برای اداره آنها انتخاب گردید تا این واحد علاوه بر هماهنگی و انتظام امور کلان کتابخانه‌های تابعه، عهده دار تأمین منابع علمی الکترونیکی و چاپی مورد نیاز باشد. در سالهای گذشته با توجه به تحولات جهانی در عرصه کتابداری و اطلاع رسانی و پیدایش اینترنت و گسترش صنعت نشر الکترونیک، سیاست دسترسی به منابع بر تهیه و مالکیت ترجیح داده شد.

در راستای مأموریت سازمانی کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه، پایگاه عرضه اطلاعات و تأمین مقالات علمی کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه در مرداد ماه ۱۳۸۱ تأسیس و صفحه خانگی کتابخانه دیجیتال دانشگاه راه‌اندازی گردید. در پی آن، گسترش مجموعه‌ها و امکان دسترسی بیشتر محققین و کاربران دانشگاه، در اولویت کاری کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه، قرار گرفت. با تجهیز سخت افزاری و نرم افزاری کتابخانه‌های تابعه و اجرای طرح شبکه ارتباطی VPN دانشگاه، امکان دسترسی کتابخانه‌های مراکز تابعه به اینترنت، جهت بهره‌برداری از منابع غنی کتابخانه دیجیتال دانشگاه بوجود آمد که مهمترین این مراکز عبارتند از بیمارستانهای سینا، امیراعلم، رازی، بهرامی، میرزا کوچک‌خان، فارابی، امام خمینی (ره)، دکتر شریعتی و کلیه دانشکده‌های دانشگاه.

از مهمترین وظایف این واحد، نگهداری و روزآمد نمودن سایت کتابخانه دیجیتال دانشگاه (TUMS Digital Library) می‌باشد. این سایت از سال ۱۳۸۱ با نشانی اینترنتی <http://diglib.tums.ac.ir> راه‌اندازی شده است.

کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه علوم پزشکی تهران با توجه به انتخاب نظام نیمه متمرکز کتابداری، عهده‌دار امر تهیه منابع اطلاعاتی چاپی و الکترونیکی و هماهنگی و انتظام امور ۳۵ کتابخانه مربوط به دانشکده‌ها، بیمارستانها و مراکز تحقیقاتی می‌باشد. این مجموعه از واحدهای زیر تشکیل شده است:

- پایگاه اطلاع رسانی
- واحد اطلاع رسانی و آموزش
- واحد سفارشات
- واحد مجلات دانشگاه

مهمترین فعالیتهای این مجموعه شامل موارد زیر است :

- مدیریت اطلاعات موجود در سایت کتابخانه دیجیتال دانشگاه
- مدیریت استفاده از منابع اطلاعاتی سایت و تعیین استراتژی خرید منابع الکترونیکی
- ارائه خدمات آموزشی به کاربران از طریق کارگاه، جزوه و آموزش نرم‌افزار
- سفارش مقالات علمی (D.D)
- ارائه خدمات سایت کتابخانه دیجیتال به کاربران
- سفارش و تهیه نشریات چاپی و الکترونیکی و توزیع آنها
- تخصیص اعتبار مورد نیاز کتابخانه‌های تابعه جهت خرید از نمایشگاه بین‌المللی کتاب
- تهیه فهرست مشترک نشریات چاپی لاتین موجود در کتابخانه‌های تابعه دانشگاه به صورت ادواری (دو سال یک بار)

کارکنان شاغل در کتابخانه مرکزی و سایر کتابخانه‌های دانشگاه:

تعداد کارکنان شاغل در کتابخانه مرکزی دانشگاه علوم پزشکی تهران طی سال ۱۳۸۷، ۱۶ نفر بوده است که از این تعداد ۹ نفر باتخصص غیر کتابداری و ۷ نفر با تخصص کتابداری بوده‌اند. همچنین طی این سال در مجموع ۱۵۲ نفر از کارکنان دانشگاه در سایر کتابخانه‌های دانشگاه فعالیت داشته‌اند که از این تعداد ۵۰ نفر دارای با تخصص کتابداری و ۱۰۲ نفر نیز دارای تخصص غیر کتابداری بوده‌اند.

جدول ۲۷-۳- آمار کارکنان واحد کتابخانه مرکزی دانشگاه در سال ۱۳۸۷

کارکنان با تخصص غیر کتابداری				کارکنان با تخصص کتابداری			
جمع	زیر دیپلم	دیپلم	کارشناس	جمع	کارشناس	کارشناس ارشد	دکتری
۹	۲	۶	۱	۷	۵	۱	۱

جدول ۲۸-۳- آمار کارکنان سایر کتابخانه‌های دانشگاه در سال ۱۳۸۷

کارکنان با تخصص غیر کتابداری						کارکنان با تخصص کتابداری					
جمع	زیر دیپلم	دیپلم	کاردان	کارشناس	کارشناس ارشد	دکتری	جمع	کاردان	کارشناس	کارشناس ارشد	دکتری
۱۰۲	۱۱	۴۲	۴	۳۰	۵	۱۰	۵۰	۲	۳۳	۱۳	۲

میزان استفاده از مجلات الکترونیکی کتابخانه دیجیتال دانشگاه:

آمار مربوط به میزان بهره برداری از مجلات الکترونیک که در سایت کتابخانه مرکزی قرار گرفته است از سال‌های ۲۰۰۳ تا ۲۰۰۸ میلادی در جدول زیر ارائه شده است.

جدول ۲۹-۳- آمار استفاده (دانلود) مقالات مجلات الکترونیکی در سال‌های ۲۰۰۳-۲۰۰۸ میلادی

سال (به میلادی)						نام مجموعه
۲۰۰۸	۲۰۰۷	۲۰۰۶	۲۰۰۵	۲۰۰۴	۲۰۰۳	
۳۶۵۳۵۵	۲۸۹۹۰۵	۲۰۹۵۳۱	۱۵۷۵۸۲	۹۴۳۷۵	۶۷۷۴۵	Elsevier Collection
۳۴۰۱۱	۴۸۹۲۰	۴۷۸۶۷	۴۶۶۲۳	۴۵۳۸۳	۴۵۹۱۴	Journals @Ovid
۴۵۷۷۹	۲۸۵۲۶	۸۴۱۸ (۸ ماه عدم دسترسی)	۴۳۴۵۴	۴۱۷۷۱	-	John Wiley
ادغام در John Wiley	۷۳۶۲۳	۶۹۹۷۷	۵۴۲۹۹	۳۸۴۲۷	۹۵۶۴	Blackwell
۱۳۶۴۰	۱۴۵۶۰	۳۳۳۹۴	۳۴۵۱۶	۱۲۸۵۶	۱۰۳۷۷	EBSCO
۱۴۶۷۲	۱۷۴۸۹	۱۴۱۲۳ (۴ ماه عدم دسترسی)	۲۹۰۹۲	-	۲۳۵۶۱	Proquest Medical & Health, Biology, Nursing, Psychology
۳۸۹۰۲	-	۱۸۱۳۶	۱۵۷۹۲	۷۲۴۰	۱۹۲۸۲	Springer
۳۲۴۲۵	۳۲۸۴۴	۹۵۵۶ (۷ ماه عدم دسترسی)	۲۵۰۸۸	۱۷۰۱۳	۴۴۹۰	Oxford University Press

نسخه الکترونیکی مجلات علمی دانشگاه:

در سال ۱۳۸۷ جستجو و دسترسی به متن کامل ۳۱ عنوان مجله علمی دانشگاه به همراه امکان ارسال مستقیم مقالات جهت بررسی و انتشار (Online Submission) از سایت کتابخانه مرکزی دانشگاه امکان پذیر بوده است. اسامی و وضعیت نمایه شدن چکیده مقالات در بانک‌های اطلاعاتی مختلف در جدول زیر ارائه شده است.

جدول ۳۰-۳- فهرست و مشخصات مجلات علمی دانشگاه در سال ۱۳۸۷

نمایه شدن چکیده مقالات در بانک های اطلاعاتی														عنوان مجله	ردیف					
علمی - پژوهشی	EM Biology	Chemical Abstracts	Psych Info	DOAJ	CABI	CSA	EM Nursing	Global Health	CINAHL	Ebsco	Index Copernicus	CAB	IMEMR			Scopus	CAS	Embase	Medline	ISI
*									*	*	*		*						شنوایی شناسی	۱
*									*	*	*		*						حیات	۲
*		*						*	*		*	*	*	*		*			دیابت و لیپید ایران	۳
*										*		*	*		*				مجله دانشکده بهداشت و انسیتو تحقیقات بهداشتی	۴
*			*	*	*	*				*	*		*		*	*			مجله دانشکده پزشکی	۵
																			پیاورد سلامت	۶
																			توانبخشی نوین	۷
*									*	*									مجله دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران	۸
													*						مجله اپیدمیولوژی ایران	۹
											*								سلامت و محیط ایران	۱۰
*				*															Journal of Medical Ethics and History of Medicine	۱۱
*										*	*		*	*		*			Iranian Journal of Nuclear Medicine	۱۲
																			Int. J. of Hematology- Oncology and Bone Marrow Transplantation	۱۳
*				*					*	*	*	*	*	*	*	*			Iranian J. of Pediatrics	۱۴
*		*		*						*				*	*	*	*	*	Iranian J. of Public Health	۱۵

ادامه در جدول صفحه بعد

ادامه جدول ۳۰-۳- فهرست و مشخصات مجلات علمی دانشگاه در سال ۱۳۸۷

نمایه شدن چکیده مقالات در بانک های اطلاعاتی														عنوان	ردیف					
علمی - پژوهشی	EM Biology	Chemical Abstracts	Psych Info	DOAJ	CABI	CSA	EM Nursing	Global Health	CINAHL	Ebsco	Index Copernicus	CAB	IMEMR			Scopus	CAS	Embase	Medline	ISI
*					*					*	*		*			*			Iranian J. of Radiology	۱۶
*						*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	Iranian J. of Allergy, Asthma and Immunology	۱۷
*													*						Iranian J. of Arthropod-Born Diseases	۱۸
*		*		*			*			*	*	*	*	*	*			*	Iranian J. of Environmental and Health Science Engineering	۱۹
*				*			*	*		*		*	*	*		*			Acta Medica Iranica	۲۰
*	*	*			*					*	*		*			*		*	Iranian J. of Parasitology	۲۱
*											*								Iranian J. of Psychiatry	۲۲
*		*					*				*		*						J. of Dentistry of Tehran Medical University of Sciences	۲۳
*				*			*	*	*	*	*	*	*			*			J. of Tehran Heart Center	۲۴
*				*	*					*	*		*	*		*		*	Daru	۲۵
*				*						*	*		*		*				Iranian J. of Medical Hypotheses and Ideas	۲۶
																			Asian J. of Sports Medicine	۲۷
																			Int. J. of Occupational Hygiene	۲۸
		*						*	*	*	*	*	*	*		*			Iranian J. of Diabetes and Lipid Disorders	۲۹
																			Iranian J. of Microbiology	۳۰
										*	*								The J. of Family and Reproductive Health	۳۱